

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

748. An simoniacum sit ab eo, qui de novo receptus est in Canonicum, pro, vel in possessionem Canonicatûs vel beneficii, vel ad perceptionem distributionum antè vel pòst exigì, vel solvi aliquid ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

beraliter data; quia nemo præsumitur suum prodigere: Si autem nimis parva, seu modici pretii, pro nihilo reputatur, quia verisimile non est, dari pro re tam præstante, ut est res spiritualis: Si est mediocris, consideranda hæc quantitas in ordine ad personam dantis & accipientis, & si data est pecunia numerata, etiam modica quantitas sufficit ad præsumendam simoniam, si non adit causa honestans: Si autem res data sit pertinens ad cibum & potum, & in modica quantitate, pro nihilo reputatur, Pirh. loc. cit. juxta c. *exi* questiones. de simon. Tertiò circumstantia temporis seu occasio donationis; urgente enim necessitate, quia hæc & nunc quis indiget re illa temporali, dans censetur potius dare liberaliter ad subveniendum necessitati, Pirh. loc. cit. ex Abb. in cit. *exi* questiones. n. 3. Sic considerandum, an munus temporale detur ante receptam rem spiritualem; tunc enim non ita facile præsumitur datum ex liberalitate, sed potius ad permovendum animum datur spirituale: An in ipsa receptione spiritualis, vel in continentia post eam; quia & tunc habet magis speciem recompensationis, quam gratuita donationis: Secus, si post receptionem ex intervallo detur: tunc enim facilis præsumitur ex mera liberalitate & gratitudine dari: Concludit verò Pirh. citans pro hoc Suar. ubi ante, nu. 14. præsumptionem desumptam ex circumstantia temporis per se sufficientem non esse ad inducendam simoniam, nisi Ecclesia prohibito interveniat; cum in quolibet tempore possit habere locum pura intentio & gratuita donatio.

Questio 747. An, & qualiter simoniacum sit resignare, vel conferre beneficium exigendo à Resignatario, vel Collatario juramentum fidelitatis?

1. Respondeo primò: Exigere, uti & præstare hominum seu homagium (quod in eo differt à juramento fidelitatis, quòd homagium præstatur Imperatori vel Regi, ita ut fiat per hoc subditus illius, & non recognoscat alium Superiorem, & obligetur ad certa servitia. Fidelitatis verò juramentum sit, quando quis specialiter promittit ac jurat, se alteri fore fidelem, quòd juramentum potest pluribus præstari. Pirh. ad tit. de simon. n. 83. ex Abb. ad c. *ex diligenti*, eod. tit. n. 1.) pro beneficio obtinendo est simoniacum juxta textum expressum *cit. c. ex diligenti*, Pirh. loc. cit. homagium enim propriè acceptum continet temporale commodum ejus, cui præstatur; nam, ut dictum, præstans illud efficitur illius subditus & vasallus, & obligatur illi ad certa servitia, quæ pro spiritualibus obtinendis præstari non debent juxta quod dicitur *c. fin. de reb. jud. indignum est, & à Romana Ecclesia consuetudine alienum, ut pro spiritualibus facere quis homagium compellatur* &c. Eitque talis subiectio munus ab obsequio, quod simoniam inducit. Pirh. loc. cit.

2. Respondeo secundò: Juramentum quoque fidelitatis resignanti, vel collatori inferiori Episcopo præstare pro beneficio consequendo, simoniacum est, argumento *cit. c. ex diligenti*, juramentum enim fidelitatis præstandum est Episcopo, vel alteri habenti quasi Episcopalem jurisdictionem, non autem Prælati inferioribus, v. g. Archidiacono (de quo est expressè citatus textus) etiam si ad eos

spectet collatio certi beneficii ex speciali concessione, vel præscriptione, Pirh. loc. cit.

3. Respondeo tertio: Non tamen erit simoniacum, recipientem beneficium præstare juramentum fidelitatis, etiam Prælato inferiori, vel Capitulo, dum hoc, vel ille beneficium confert; cum id præstetur non tam pro consequendo, vel etiam obtento beneficio, sed occasione beneficii juxta statuta disponentia, ut, qui consequitur beneficium tale, promittat fidelitatem, non obstante *cit. tex. c. ex diligenti*; utpote in quo Archidiaconus ille exegit omnimodam subjectionem à Clerico obtinente à se beneficium, ac ideo rota obligatio, etiam fidelitatis, fuit cassata, ut nullum Archidiaconus inde reportaret commodum, Pirh. loc. cit. ex Abb. in *cit. c. n. 4.*

Questio 748. An simoniacum sit, ab eo qui de novo receptus est in Canonicum, pro vel in admissione in possessionem Canonici vel præbende, seu beneficii, vel ad perceptionem distributionum ante, vel post exigere, vel solvi aliquid temporale, etiam modicum, v. g. pecunie aliquid, vel partem fructuum primi anni, prandium vel convivium, & similia pro Canonicis vel Beneficiatis illius Ecclesia?

1. Respondeo: Esse id simoniacum, non obstante statuto, vel consuetudine, etiam immemorabili, argumento *c. Jacobus. de simon. Trid. sess. 24. c. 14.* ubi dicuntur istiusmodi ingressus simoniacæ labis suspensionem non habere, & Paris. v. in Bullæ declaratoria hujus decreti, edita Calend. Jun. 1570. Pirh. ad tit. de simon. n. 91. Less. de Just. l. 2. c. 35. nu. 111. (ubi quòd nisi ex antiqua consuetudine hæc solita sint converti in pios usus, censetur simonia, & incurritur pena simoniacorum juxta Trid. & Bullam Pii V.) Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 83. citans Abb. Anan. Felin. in *cit. c. Jacobus. Rebuff. in concord. tit. reservat. S. fin. Gurtier. qq. Canonic. l. 1. c. 29. à n. 26. Tusch. Concl. 252. lit. S. à n. 12. Rodrig. in sum. to. 2. c. 58. n. 120. Sylv. Vegam. &c. Item recitans declarat. S. Congregat. in una Leodiens. & Extrav. 1. de simon. inter commun. Et post hæc declarationes, & scriptores, eadem Trid. decreta & dispositionem Pii V. severissimè innovat Papa Innoc. XI. in Bulla sua, quæ incipit: *Ecclesia Catholica*, quam vide. uti & dicta supra, ubi, qualiter non vacet beneficium per ademptionem alterius incomparabilis, nisi post adeptam fructuosam illius possessionem, Quin & simoniam committere eum, qui pro repellenda contradictione pacisceretur cum ceteris Canonicis, & beneficiatis de servando eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de se factam, ait Lort. l. 3. q. 29. nu. 131. sic decisum iniquiens à Rota apud Seraph. decis. 767. n. 4. Et hoc ipsum procedere, ait Lort. *ibid.* nu. 132. respectu etiam omnium annexorum, pro quo citat Lamb. de jurep. l. 1. p. 1. q. 9. n. 2. id pluribus exemplificautem.*

2. Unde jam, licet Trid. loc. cit. approbet hujusmodi statutum, vel consuetudinem, dum id, quod dari consuevit, convertitur in usus pios, puta, in usus fabricæ Ecclesiæ, sacristiæ, vel pauperum: Quamvis etiam aliàs communis esset opinio, valere hujusmodi consuetudinem in usum pium, quando non præcessit exactio, non tamen

valent statuta imponenda onus recepto, vel recipiendo solvendi quicquam etiam in usum pium. *Garc. loc. cit. n. 86.* citans Abb. Anan. Felin. Gutt. Rodrig. *ubi ante.* Et sic fieri non potest statutum, ut aliquid solvatur in usum pium, veluti pro fabrica, vel sacristia Ecclesie, ut censuit. S. Cong. *super cit. c. 14. Trid.* nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum. *Garc. num. 87.* Unde jam, si post Trident. ne quidem pro rebus piis capi potest aliquid, quod alias capi consueverat (intellege, ex onere imposito receptis, aut recipiendis) pro commo proprio Canonicorum. *Garc. n. 89.* citans Gutt. *ubi ante. n. 28.* Nav. & c. multo minus id capi poterit in dictum commodum proprium Canonicorum, seu aliorum beneficiatorum. Qualiter, quia adhuc censetur capi pro commo proprio singulorum Canonicorum, quod solvitur mensa Capitulari, seu convertitur in reparationem bonorum, v. g. molendinorum mensa Capitularis, *Garc. nu. 90.* consuetudo in hunc finem solvendi quicquam a noviter receptis ex obligatione, sublatam est per Trid. juxta declarat. S. Congregat. *super cit. c. 14.* quam recitat *Garc. cit. nu. 90.* in qua tamen ipsa declaratione habetur, consuetudinem, si qua exstaret, ut fructus cujuslibet prebendionii (idem videtur de beneficio) dimidii anni, postquam vacaverit, cederent in utilitatem mensa Capitularis, non esse sublatam per Trid. cum non sit onus impositum beneficiato, sed beneficio. Ex quibus jam infert *Garc. n. 91.* consuetudinem, & constitutionem Ecclesie, quae habet, ut noviter recepti solvant certam quantitatem mensa Capitulari, & certam quantitatem fabricae, ad quod se obligant in admessione ad possessionem, & insuper certum quid Capellanis & pueris ministris chori, esse iniquam & simoniacam, nec posse tolerari, quod ad id, quod solvitur mensa Capitulari, & Capellanis, & dictis pueris; cum id non convertatur in usum pium juxta decretum Trid. & Bullam Pii V. quamvis alias id, quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur, & Dei ministri inter pauperes computentur. *l. privilegia. c. de SS. Ecclesis.*

3. Infertur etiam, quod stante memorata Bulla recentissima Papae Innoc. XII. severissime innovantis omnia illa hac in parte statuta a Trid. & Pio V. & contrarias consuetudines omnino abolentis, non videantur posse subsistere, quae alias habet Lessius *loc. cit.* nempe videre se passim non servari, & omnino ignorari Bullam illam Pii V. Item quae habet Pirh. *loc. cit.* nempe, quod etiam in *cit. c. Jacobus.* reproberetur consuetudo exigendi prandium, vel aliud quodvis temporale pro receptione Canonicorum, hoc passim tamen non observetur, praesertim in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis Germaniae, in quibus receptum, ut novi Canonici dent convivium; imò & in quibusdam locis certam summam pecuniae solvere debeant: quam consuetudinem dicit, se non audere damnare simoniae juris Ecclesiastici; cum toleretur ab Episcopis, imò etiam Papa, quem tam generalem consuetudinem integre nationis ignorare, non sit verisimile & c. nam quomodo id toleretur, ostendit nuper Pontifex. Illud rectius ait *ibidem* Pirh. Si tamen aliquid temporale detur tempore receptionis ad Canonicatum aliudve beneficium, non ex obligatione & citra exactorem, sed sponte ac liberaliter, nullòque pacto interveniente, non posse damnari talem consuetudinem, & praxin, etiam si

datum ad usus non pios, sed proprios Canonicorum applicetur, cum grante recipi possit, quod gratis oblatum, ut gl. in *c. dilectus, de simon.* Intelligenda tamen haec ipsa juxta dicta supra, ubi, an antidotalis donatio pro obtento beneficio sit simoniacae. Notandum etiam, quod ait *Garc. loc. cit. n. 93.* aequum tamen videtur, & praxi consentaneum, quod ait Rebuff. in *pr. tit. quot. mod. benef. acquirantur*; non videri simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodò voluntariè non dent: quod etiam dici potest de solventibus Capitulo in admessione ad possessionem, quod solvi consuetum est; quia est quadam redemptione vexationis, ut Less. *l. c. n. 59. 62. & 133.* cui favere dicit Suar. *de relig. tr. 3. l. 4. c. 48. n. 11.* idque maxime procedere in foro conscientiae, modò non detur pro pretio, nec pro causa principali, & immediata beneficii, seu possessione. Occasione hujus

Quaestio 749. An simoniacum sit dare temporale quid ad redimendam vexam, ortam circa consecutionem, vel possessionem beneficii resignati, vel collati?

1. Respondeo primò: Habens jus in re, seu jus quaesitum in beneficio, puta, per resignationem sibi factam, à Superiore admittam, aut liberam collationem, confirmationem, institutionem, ab iure simonia potest pecunià, aliàve temporali pretio aestimabili vexationem injustè sibi factam in jure illo adimendo redimere, argumento *c. dilectus, de simon. & c. quaesitum, l. q. 3. Laym. in c. constitutus, de transactionib. Pirh. ad cit. de simon. n. 105.* citans D. Tho. 2. 2. q. 100. a. 2. ad 5. Suar. *l. 4. de simon. c. 50. n. 2. & c. Lott. l. 3. q. 29. n. 127.* (ubi in generalibus terminis ait, non committi simoniam, si quid detur pro tuendo, non pro acquirendo spirituali) Azor. *p. 3. l. 12. c. 11. q. 4. Castrop. de simon. d. 3. p. 20. n. 1.* dum enim, ut supponitur, jus illud jam firmiter obtentum, non detur temporale pro spirituali, nempe pro jure beneficii acquirendo, sed pro tollenda injusta vexatione, seu cessatione injuriae. AA. iidem. Porro ut dicta redemptio non sit simoniacae, debet jus illud esse liquidum, ut Laym. *loc. cit.* seu certum, saltem secundum commune iudicium peritorum; quia alias nondum simpliciter habitum seu acquisitum dicitur. Pirh. *loc. cit. n. 108.* Et sic, dum iuste moveri potest lis circa electionem, praesentationem, collationem, resignationem, aut aliud quodvis jus beneficii, non potest sine simonia istiusmodi lis, aut vexatio non injusta, sed iusta redimi seu amoveri datà pecunia, aut alio temporali. *Castrop. cit. n. 1.* Sic etiam, dum quis à parte rei jus verum haberet in beneficio, & vexatio esset de facto, & non de jure, ipse tamen dubitaret de hoc suo jure, committeret simoniam redimendo pecunià hanc vexam. *Corrad. pr. benef. l. 4. c. 5. n. 39.* Pari modo debet esse firmum; dum enim jus quaesitum potest per exceptiones alicujus infirmari, irritari, aut auferri, v. g. dum Electores aliqui opponerent, se fuisse contemptos, adeoque in eorum potestate esset, factam electionem, & vi illius quaesitum interposita confirmatione jus infirmare ratihabendo, non licet intentatam illam infirmationem dato temporali redimere. Utriusque par est ratio; nimirum quia sic revera emittitur spirituale, dum per pecuniam comparatur jus firmum, seu conservatur jus quaesitum in beneficio. *Castrop. cit. n. 1. Pirh.*